

บันทึก

เรื่อง ขอให้ตรวจร่างหนังสือมอบอำนาจและร่างสัญญา

กรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารได้มีหนังสือที่ ๖๔๔๑/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ส่งร่างหนังสือมอบอำนาจทั่วไปของนายกรัฐมนตรีให้ประธานคณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและวิชาการจากสหรัฐอเมริกา (ก.ศ.ว.) และร่างสัญญาซื้อขายรองเท้าคอมแบท รองเท้าหุ้มข้อหนังสีดำ เข็มขัดหนังสีน้ำตาล เพื่อให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาแก้ไขร่างหนังสือมอบอำนาจและร่างสัญญาซื้อขายดังกล่าว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๕) ได้พิจารณาแล้ว ขอเสนอความเห็นดังต่อไปนี้

ในเบื้องต้นคณะกรรมการกฤษฎีกาขอตั้งข้อสังเกตว่า การตรวจร่างหนังสือมอบอำนาจทำนองนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยพิจารณาและให้ความเห็นไปแล้วหลายเรื่อง คือ

(๑) เรื่องการมอบอำนาจลงนามในหนังสือสำคัญของสำนักงานพระคลังข้างที่ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็นส่งไปพร้อมกับหนังสือที่ น.๖๔๐/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๐

(๒) เรื่องการทำนิติกรรมของ ร.ส.พ. ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ส่งไปพร้อมกับหนังสือที่ น.๑๔๔๗/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๑

(๓) เรื่องการมอบอำนาจให้องค์การ ร.ส.พ. ทำสัญญาโดยทั่วไป ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ส่งไปพร้อมกับหนังสือที่ น.๑๐๑๐/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๒

(๔) เรื่องการมอบอำนาจให้ผู้ช่วยการ อ.จ.ส.ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ทำบันทึกความเห็นลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๔ ส่งไปยังเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ข้อความอันเป็นสาระสำคัญของเรื่องเหล่านี้ก็คือ องค์การหรือสำนักงานนั้น มิได้มีฐานะเป็นหน่วยราชการ และไม่ใช่นิติบุคคล และในบางกรณีถึงแม้จะเป็นหน่วยราชการ การมอบอำนาจก็ยังทำไม่ได้ เพราะเป็นอำนาจโดยกฎหมายจะมอบให้แก่กันได้ก็โดยอาศัยอำนาจแห่งกฎหมายเท่านั้น

ในกรณีเรื่องนี้

(๑) ในส่วนที่เกี่ยวกับร่างหนังสือมอบอำนาจทั่วไปของนายกรัฐมนตรีให้ประธาน ก.ศ.ว. นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็น ว่า นายกรัฐมนตรีในฐานะผู้บังคับบัญชาสำนักคณะรัฐมนตรีจะมอบหมายหรือมอบอำนาจให้ประธาน ก.ศ.ว. ลงนามแทนในนามนายกรัฐมนตรี

ในนิติกรรมสัญญาซึ่งสำนักคณะรัฐมนตรีเป็นคู่สัญญาหาได้ไม่ เพราะ ก.ศ.ว. ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ประกอบกับการลงนามในสัญญาเฉพาะเรื่องนี้นั้น ย่อมถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติราชการส่วนหนึ่งของนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีจำต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติมาตรา ๘^๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารแผ่นดิน พ.ศ.๒๔๙๕ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๔๙๙

(๒) ถ้าประสงค์จะให้ประธาน ก.ศ.ว. มีอำนาจลงนามในนิติกรรมสัญญาอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของ ก.ศ.ว. แล้ว ก็ควรดำเนินการจัดตั้งให้ ก.ศ.ว. มีฐานะเป็นนิติบุคคลซึ่งอาจทำได้โดย

ก. จัดตั้งเป็นทบวงการเมืองตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.๒๔๙๖ หรือ

ข. จัดตั้งเป็นองค์การของรัฐบาลตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล พ.ศ.๒๔๙๖

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิงหาคม ๒๔๙๙

^๑ มาตรา ๘ สำนักคณะรัฐมนตรี มีนายกรัฐมนตรี เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบและจะให้มีรองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีช่วยว่าการ หรือรัฐมนตรีสั่งราชการ เป็นผู้ช่วยสั่งหรือปฏิบัติราชการแทนก็ได้ การสั่งหรือการปฏิบัติราชการของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีช่วยว่าการ หรือรัฐมนตรีสั่งราชการ ให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย

เมื่อนายกรัฐมนตรีไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีรองนายกรัฐมนตรีหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ก็ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รัฐมนตรีผู้ใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การให้อนุมัติหรือการปฏิบัติราชการที่นายกรัฐมนตรีจะพึงปฏิบัติ หรือดำเนินการตามกฎหมายใด ถ้ากฎหมายนั้นมีได้บัญญัติในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น จะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือ ให้รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีช่วยว่าการ รัฐมนตรีว่าการทบวง คณะรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง หรือรัฐมนตรีว่าการทบวง คณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารทำการแทนในนามนายกรัฐมนตรีก็ได้ แต่ถ้าจะมอบหมายให้เลขาธิการคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร อธิบดี รองอธิบดี ผู้ว่าราชการภาค หรือผู้ว่าราชการจังหวัดทำการแทนในนามนายกรัฐมนตรี ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา